

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ СТАТИСТИКИ»

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування / D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність: 075 Маркетинг / D5 Маркетинг.

Освітньо-професійна програма «Маркетинг».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*.

Статус дисципліни – *обов'язкова*.

Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*.

Розробник:

МОСЮРЧАК Віктор Михайлович – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач циклової комісії з інформаційних технологій Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії
з бізнесу та управління**

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії

Андрій ЦЮЦЯК

Схвалено методичною радою

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова методичної ради

Олег КЛІЩ

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів освіти базових теоретичних знань та практичних навичок з основ статистики та статистичних досліджень.

Предмет навчальної дисципліни – масиви статистичних даних їх методи отримання, групування та аналізу, що описують масові явища у економіці. Розміри й кількісні співвідношення масових явищ і процесів у економіці, закономірності їх формування, розвитку і зв'язку.

Завдання: формування системи спеціальних знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу статистичної інформації стосовно соціально-економічних явищ і процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- 1) теоретичні основи статистичного спостереження;
- 2) способи формування інформаційної бази для дослідження та прийняття управлінських рішень;
- 3) методичні підходи до узагальнення та оброблення статистичних даних;
- 4) методологію формування основних статистичних показників;
- 5) методологію і методику екстенсивного та інтенсивного статистичного аналізу соціально економічних явищ і процесів;
- 6) методику прогнозування та статистичного моделювання соціально-економічних параметрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- 1) застосовувати методи статистичного спостереження для формування масиву первинних даних для статистичного дослідження;
- 2) здійснювати обробку первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників, рядів розподілу, відносних, середніх величин, показників варіації тощо;
- 3) -виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки у відповідності із метою статистичного дослідження, наявною вихідною статистичною інформацією;
- 4) здійснювати статистичний аналіз фінансово-господарської діяльності, рівня соціально-економічного розвитку регіону, економічну інтерпретацію одержаних результатів, робити обґрунтовані висновки та прогнозні розрахунки.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		2	2
Семестр		4	4
Кількість кредитів ECTS (год.)		3 (90 год.)	3 (90 год.)
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	18	4
	семінарські	16	4
Самостійна робота, год		56	82
Форма підсумкового контролю	залік	залік	залік

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Фінанси	Економічний аналіз
Основи економічної теорії	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни
«Основи статистики» згідно з освітньо-професійною програмою
«Маркетинг»

Результати навчання	Код та назва компетентності
<p>РН 3. Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.</p> <p>РН 5. Збирати й аналізувати необхідну інформацію, обчислювати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.</p> <p>РН 8. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також спеціалізовані програмні продукти, необхідні для розв'язання завдань з маркетингу.</p>	<p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>СК 2. Здатність виявляти вплив чинників маркетингового середовища на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.</p> <p>СК 5. Брати участь у розробленні маркетингового забезпечення розвитку бізнесу в умовах певної невизначеності.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи під час ухвалення конкретних маркетингових рішень.</p>

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнь. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.

2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.

3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.

4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися гаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.

5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.

6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.

7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.

2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.

3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.

4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.

5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.

6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Основи статистики»		
РН 3. Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності. РН 5. Збирати й аналізувати необхідну інформацію, обчислювати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію. РН 8. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також спеціалізовані програмні продукти, необхідні для розв'язання завдань з маркетингу.	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).	Залік. Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.

ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання результатів навчання студентів 2 курсу дисципліни «Основи статистики» за освітньо-професійною програмою «Маркетинг» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань з навчальної дисципліни є *поточний контроль, підсумковий контроль, оцінювання самостійної роботи, самоконтроль*.

Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною дванадцятибальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Основи статистики» в Системі дистанційної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (за 12-бальною шкалою)

Шкала в балах	Оцінка шкали ECTS	Національна шкала
90-100 балів	A	10-12 («відмінно»)
83-89 балів	B	9 («дуже добре»)
75-82 бали	C	7-8 («добре»)
67-74 бали	D	6 («задовільно»)
60-66 балів	E	4-5 («достатньо»)
35-59 балів	FX	3 («незадовільно»)
0-34 бали	F	1-2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно»:

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні нахили, вміє здобувати знання без сторонньої допомоги, глибоко знає і розуміє основи статистики, здатний до професійного самовдосконалення;

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює явища і факти, вміє застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, демонструє глибоке та впевнене розуміння основ статистики;

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, вміє самостійно знаходити інформацію, знає і розуміє основи статистики, може оцінювати нові факти й ідеї;

«дуже добре»:

9 балів – здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає та вміє застосовувати його на практиці, самостійно розв'язує завдання у стандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої висновки;

«добре»:

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовує знання на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки;

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях, вміє частково контролювати власну діяльність, демонструє базове розуміння основ статистики;

«задовільно»:

6 балів – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє основи статистики, за допомогою викладача може порівнювати інформацію, робити висновки та виправляти помилки;

«достатньо»:

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, знає основні положення статистики;

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює механічно, без достатнього розуміння змісту; розуміє основи статистики на рівні окремих елементів та базових уявлень;

«незадовільно»:

3 бали – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять дуже незначну частину знань про основи статистики;

«неприйнятно»:

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні;

1 бал – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів і елементів статистики, що позначаються окремими словами чи реченнями.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи статистики»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття статистики, її предмет, метод, основні категорії та завдання

1. Виникнення, формування та розвиток статистики
2. Поняття статистики, її предмет та метод
3. Основні категорії та завдання статистики

Тема 2. Статистичне спостереження

1. Суть та етапи статистичного спостереження, вимоги до його результатів
2. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження
3. Організаційні питання статистичного спостереження
4. Форми спостереження, його види та способи
5. Помилки спостереження та контроль його матеріалів

Тема 3. Статистичне зведення і групування матеріалів спостереження

1. Суть зведення, його завдання та організація
2. Групування як головний етап зведення
3. Принципи формування рядів розподілу у процесі групування
4. Завдання, що вирішуються методом групування, види групувань

Тема 4. Способи викладення статистичних даних

1. Статистичні таблиці, їх призначення, види та правила побудови
2. Поняття статистичного графіка, його призначення та роль у статистико-економічному аналізі
3. Вимоги до статистичного графіка та його основні елементи
4. Класифікація графіків та правила їх побудови

Тема 5. Абсолютні та відносні величини

1. Суть, види та функції статистичних показників
2. Абсолютні величини, їх роль та значення в статистиці, одиниці вимірювання
3. Відносні величини, їх суть та форми вираження
4. Основні види відносних величин

Тема 6. Середні величини та показники варіації

1. Середні величини, їх суть та значення у вивченні масових соціально-економічних явищ
2. Середня гармонічна, геометрична та квадратична, умови їх застосування і способи обчислення
3. Структурні середні, їх суть та особливості обчислення
4. Поняття варіації та її основні показники
5. Дисперсія, її різновиди, властивості та взаємозв'язок дисперсій
6. Закономірність розподілу та його форми

Тема 7. Вибірковий метод

1. Суть вибіркового методу та його переваги у вивченні масових явищ
2. Методи і способи формування вибіркової сукупності
3. Помилки вибірки та методи обчислення середньої та граничної помилки для різних видів вибірки
4. Визначення необхідного обсягу вибірки та поширення результатів вибірки на генеральну сукупність

Тема 8. Статистичне вивчення зв'язку між явищами

1. Види зв'язків соціально-економічних явищ та завдання їх статистичного вивчення
2. Основні методи виявлення наявності зв'язку
3. Кореляційно-регресійний аналіз зв'язку, його суть, завдання та основні етапи
4. Оцінка щільності та істотності кореляційного зв'язку

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	практичні заняття	самостійна робота	всього	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	Поняття статистики, її предмет, метод, основні категорії та завдання	10	2	2	6	44			10
2	Статистичне спостереження	10	2	2	6	12			10
3	Статистичне зведення і групування матеріалів спостереження	12	2	2	8	12	2	2	10
4	Способи викладення статистичних даних	12	2	2	8	6			10
5	Абсолютні та відносні величини	12	2	2	8	46			10
6	Середні величини та показники варіації	12	4	2	6	24			12
7	Вибірковий метод	12	2	2	8	8	2	2	10
8	Статистичне вивчення зв'язку між явищами	10	2	2	6	14			10
	Всього годин на вивчення дисципліни	90	18	16	56	90	4	4	82

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Лекція 1	Поняття статистики, її предмет, метод, основні категорії та завдання	2	2
Лекція 2	Статистичне спостереження	2	
Лекція 3	Статистичне зведення і групування матеріалів спостереження	2	
Лекція 4	Способи викладення статистичних даних	2	
Лекції 5	Абсолютні та відносні величини	2	2
Лекція 6, 7	Середні величини та показники варіації	4	
Лекція 8	Вибірковий метод	2	
Лекція 9	Статистичне вивчення зв'язку між явищами	2	
	Всього лекційних занять	18	4

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
10	Поняття статистики, її предмет, метод, основні категорії та завдання	2	2
11	Статистичне спостереження	2	
12	Статистичне зведення і групування матеріалів спостереження	2	
13	Способи викладення статистичних даних	2	
14	Абсолютні та відносні величини	2	2
15	Середні величини та показники варіації	2	
16	Вибірковий метод	2	
17	Статистичне вивчення зв'язку між явищами	2	
	Всього семінарських занять	16	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1. Поняття статистики, її предмет, метод, основні категорії та завдання	Опрацювати питання: 1. Історія становлення статистики як науки. 2. Статистичні закономірності та форми їх прояву. 3. Закон великих чисел і його роль у статистиці. 4. Великі дані (Big Data) та перспективи їх використання в офіційній статистиці.	6	10	1, 2, 3, 4, 5
Тема 2. Статистичне спостереження	Опрацювати питання: 1. Роль статистичного спостереження у статистичному дослідженні. 2. Статистичні спостереження, що проводяться Державною службою статистики України.	6	10	1, 2, 3, 4, 5
Тема 3. Статистичне зведення і групування матеріалів спостереження	Опрацювати питання: 1. Комбінаційні групування. Перегрупування даних шляхом вторинного групування. 2. Інтервальні ряди розподілу з нерівними інтервалами.	8	10	1, 2, 3, 4, 10
Тема 4. Способи викладення статистичних даних	Опрацювати питання: 1. Картограми і картодіаграми як статистичні графіки, їх використання та правила побудови. 2. Фігурні графіки.	8	10	1, 2, 3, 4, 5
Тема 5. Абсолютні та відносні величини	Опрацювати питання: 1. Комплексне використання абсолютних і відносних величин. 2. Принципи побудови узагальнюючих статистичних показників.	8	10	1, 2, 3, 5, 9

Тема 6. Середні величини та показники варіації	Опрацювати питання: 1. Особливості обчислення середніх з відносних величин. 2. Поняття про багатовимірну середню як комплексну характеристику складних явищ і процесів.	6	12	1, 2, 3, 4, 5
Тема 7. Вибірковий метод	Опрацювати питання: 1. Види вибірки і способи відбору, що забезпечують репрезентативність вибірки. 2. Способи поширення результатів вибіркового спостереження на генеральну сукупність.	8	10	1, 2, 3, 4, 5
Тема 8. Статистичне вивчення зв'язку між явищами	Опрацювати питання: 1. Індeksi Фішера, Ласпейреса і Пааше. Територіальні індeksi. 2. Особливості побудови багатофакторних індексних моделей.	6	10	6, 7, 8
Всього годин самостійної роботи		56	82	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Виникнення, формування та розвиток статистики
2. Поняття статистики, її предмет та метод
3. Основні категорії та завдання статистики
4. Основні методи статистичного дослідження
5. Етапи статистичного дослідження їх коротка характеристика
6. Сутність закону великих чисел
7. Суть та етапи статистичного спостереження, вимоги до його результатів
8. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження
9. Організаційні питання статистичного спостереження
10. Форми спостереження, його види та способи
11. Помилки спостереження та контроль його матеріалів
12. Етапи статистичного дослідження
13. Програмно-методологічна частина плану статистичного спостереження
14. Програма статистичного спостереження
15. Форми статистичного спостереження, їх сутність
16. Різновиди несучільного спостереження та їх характеристика
17. Різновиди систематичних помилок
18. Суть зведення, його завдання та організація
19. Групування як головний етап зведення
20. Принципи формування рядів розподілу у процесі групування
21. Завдання, що вирішуються методом групування, види групувань
22. Сутність групування і які завдання вирішуються за допомогою групування
23. Відкриті інтервали і як вони відрізняються від закритих
24. Форми варіаційного ряду і який ряд називається ранжируваним
25. Інтервальний ряд розподілу, його переваги і графічне зображення
26. Статистичні таблиці, їх призначення, види та правила побудови
27. Поняття статистичного графіка, його призначення та роль у статистико-економічному аналізі
28. Вимоги до статистичного графіка та його основні елементи
29. Класифікація графіків та правила їх побудови
30. Правила побудови таблиць
31. Графік у статистиці, його роль і значення
32. Квадратні та кругові діаграми, їх побудова й застосування
33. Правила побудови й використання секторних і радіальних діаграм
34. Головне завдання статистичних графіків і основні вимоги до них, недоліки властивим графікам
35. Суть, види та функції статистичних показників
36. Абсолютні величини, їх роль та значення в статистиці, одиниці вимірювання
37. Відносні величини, їх суть та форми вираження

38. Основні види відносних величин
39. Середні величини, їх суть та значення у вивченні масових соціально-економічних явищ
40. Середня арифметична та її властивості
41. Середня гармонічна, геометрична та квадратична, умови їх застосування і способи обчислення
42. Структурні середні, їх суть та особливості обчислення
43. Різниця між середньою арифметичною простою і зваженою
44. Коли застосовується середня геометрична і як вона обчислюється
45. Поняття варіації та її основні показники
46. Дисперсія, її різновиди, властивості та взаємозв'язок дисперсій
47. Закономірність розподілу та його форми
48. Суть вибіркового методу та його переваги у вивченні масових явищ
49. Методи і способи формування вибіркової сукупності
50. Помилки вибірки та методи обчислення середньої та граничної помилки для різних видів вибірки
51. Визначення необхідного обсягу вибірки та поширення результатів вибірки на генеральну сукупність
52. Види зв'язків соціально-економічних явищ та завдання їх статистичного вивчення
53. Основні методи виявлення наявності зв'язку
54. Кореляційно-регресійний аналіз зв'язку, його суть, завдання та основні етапи
55. Оцінка щільності та істотності кореляційного зв'язку

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бізнес-статистика : навч. посіб. / С. М. Гайденко, В. О. Костюк-; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 190 с.
2. Горкавий В. К. Статистика : Підручник. Третє вид., переробл. і доповн. / В. К. Горкавий. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
3. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол.: І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. Харків : ПП Іванченка, 2022. 720 с.
4. Статистика: навчальний посібник / Герасименко С.С., Потапова М.Ю., Червона С.П., Голубова Г.В; За ред . О.Г.Осауленка. Київ: НАСОА, 2022. 263 с.
5. Статистика: навчальний посібник / О.В. Козирєва, В.О. Федорова. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 187 с.

Додаткова література

6. Герасименко С. С. Місце і роль статистики в економічних дослідженнях (на прикладі аналізу банківської діяльності). Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2022. 1-2. С. 5-13 7.
7. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 444 с
8. Статистика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. В. Раєвнева, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвневої. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/24523/1/2019%20-%20%D0%A0%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%BD%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%92.pdf>
9. Статистика: основи теорії та практикум: Навчальний посібник / Григорків В.С., Вінничук О.Ю., Григорків М.В., Маханець Л.Л. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2022. 304 с.
10. Статистика: підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. С. 47–86

Електронні інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Основи статистики» є:

- 1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств;
- 2) фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;
- 3) матеріали науково-практичних конференцій;

4) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

5) професійні видання України;

6) Інтернет-ресурси, зокрема:

- законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;
- офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;
- офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>;
- офіційний сайт Державної податкової служби України – <https://www.tax.gov.ua/>;
- офіційний сайт Державної служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>;
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>;
- Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>.